

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України

«Про внесення змін до Закону України "Про ринок природного газу" щодо запровадження єдиного рахунку (квитанції) за сплату послуги з постачання та розподілу природного газу»

(р.№ 3028 від 06.02.2020, н.д. Мінько С.А. та інші)¹

1. Загальна характеристика законопроекту.

Мета і завдання запропонованого законопроекту: запровадження єдиного рахунку (квитанції) за сплату послуги з постачання та розподілу природного газу, визначення механізму виставлення рахунків (квитанцій) за послугу з постачання та розподілу природного газу кінцевим споживачам, визначення алгоритму зарахування та розподілу коштів за послугу з постачання та розподілу природного газу.

Окремо передбачено механізми розрахунків, умов договорів між операторами газорозподільної системи з оптовими продавцями, постачальниками природного газу та споживачами.

2. Належність проекту до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Проект закону за предметом правового регулювання належить до сфери **енергетики**, яка відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

3. Порядок вирішення у законодавстві ЄС питань, що належать до сфери правового регулювання проекту.

- 1) Угодою про асоціацію (Глава 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве

¹ Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 11 червня 2020 року (протокол № 37) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

співробітництво», відповідно до якої сторони домовилися продовжувати та активізувати існуюче співробітництво V сфері енергетики з метою підвищення енергетичної безпеки, конкурентоспроможності та стабільності, що є необхідним для просування економічного зростання та досягнення прогресу у напрямку ринкової інтеграції, в тому числі шляхом поступового зближення в енергетичному секторі).

- 2) Додатком XXVII до Угоди про асоціацію, яким передбачено імплементацію Директиви 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року щодо внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС (далі - Директива 2009/73/ЄС).
- 3) Директивою 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС (*OJ L 211, 14.8.2009, p. 94–136*).
- 4) Договором про заснування Енергетичного Співтовариства.

4. Відповідність законопроекту праву ЄС, Угоді про асоціацію.

Законопроект **суперечить** праву ЄС.

Комітет з питань європейської інтеграції має наступні зауваження до законопроекту:

1) Статтею 2 Закону України «Про ринок природного газу» передбачено імплементацію Директиви 2009/73/ЄС у якості правової основи ринку природного газу України.

Підпунктами “с” та “і” пункту 1 Додатку I Директиви 2009/73/ЄС визначено, що заходи, передбачені статтею 3 Директиви 2009/73/ЄС мають на меті гарантувати, щоб споживачі отримували прозору інформацію про ціни, тарифи та загальні умови, які застосовуються для доступу до газових послуг та для їх використання, та належним чином отримували інформацію про реальне споживання газу та про відповідні витрати з такою частотою, яка дозволить їм регулювати власне споживання газу.

Проект акту пропонує замінити в частині 8 п.6) статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» положення, яке передбачає, що споживачі оплачують вартість замість «спожитого ними природного газу» (передбачено діючим законом) на - «наданої послуги з постачання та розподілу природного газу» (передбачено законопроектом).

Таким чином є незрозумілим, чи матиме споживач доступ до інформації щодо реального споживання у разі прийняття проекту акту.

Тому, положення законопроекту, які вносять зміни до частини 8 п.6) статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» не відповідають пункту і) Додатку I Директиви 2009/73/ЄС.

Зміни передбачені законопроектом передбачають оплату споживачами коштів виключно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання постачальників природного газу, на яких покладені спеціальні обов'язки. Натомість для інших постачальників, які не підпадають під дію спеціальних обов'язків, такі вимоги не встановлені, що відповідно створює нерівні умови для постачальників

природного газу, ускладнює реалізацію права споживача на вільний вибір постачальника та стає перешкодою до розвитку вільної добросовісної конкуренції на ринку природного газу.

Підпункт d) пункту 1) Додатку I Директиви 2009/73/ЄС зазначає, що держави-члени ЄС повинні також забезпечити, щоб «споживачам був запропонований широкий вибір методів оплати, які не дискримінують споживачів». Тому, виставлення рахунків з надання послуг постачання природного газу та розподілу природного газу повинно відбуватись також через зручний для споживача та у прозорий спосіб.

Таким чином, укладання договору купівлі-продажу природного газу між постачальником та споживачем, як запропоновано законопроектом, з обов'язковим зазначенням умов оплати за надання послуги з постачання та розподілу природного газу повинно здійснюватися в прозорий і недискримінаційний спосіб.

Враховуючи зазначене, проект акту не узгоджується з положеннями Директиви 2009/73/ЄС та потребує доопрацювання в частині зазначення як вартості надання послуг з постачання та розподілу природного газу так і вартості спожитого природного газу.

На додаток, Комітет має пропозиції до законопроекту:

1. Варто також передбачити в законопроекті додатковий захист споживачів, як передбачено підпунктом с) пункту 1) Додатку I Директиви 2009/73/ЄС, яким зазначається, що з споживачів не стягується платня за зміну постачальника послуг.
2. На додаток, з метою забезпечення прозорості рахунків доцільно передбачити положення пункту 6 статті 17 Директиви 2009/73/ЄС, щоб «рахунки операторів системи постачання повинні перевірятися аудитором іншими, ніж ті, котрі перевіряють вертикально-інтегровану організацію чи будь-яку його частину».
3. Доцільно також передбачити положення пункту 3 статті 31 Директиви 2009/73/ЄС, яка забезпечує, щоб суб'єкти ринку природного газу повинні в своєму внутрішньому бухгалтерському обліку вести окремо рахунки за кожен вид діяльності з постачання, розподілу, СПГ та зберігання.

2) Окремо треба зазначити, що п.5 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію зазначає, що «Україна проводить консультації з Європейською Комісією щодо сумісності з положеннями *acquis* ЄС будь-якої законодавчої пропозиції у сферах, що мають бути наближені до законодавчих актів ЄС, перелічених у додатку XXVII-B, до набрання чинності такої пропозиції. Обов'язок проводити консультації стосується пропозицій про внесення змін до вже наближеного національного законодавчого акту, незалежно від юридичної форми такої пропозиції».

Додаток XXVII-B Угоди про асоціацію зазначає сферу «газ» під якою безсумнівно підпадає Закон України «Про ринок природного газу» та зазначено зобов'язання України щодо поступового наближення свого законодавства до переліку законодавчих актів права ЄС.

Враховуючи те, що в Закон України «Про ринок природного газу» було раніше внесено зміни у відповідності до права ЄС, тому його можна вважати таким, що «вже наблизений до законодавчих актів ЄС», а отже п.5 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію застосовується до цього законопроекту. Тому, Уряд України зобов'язаний провести консультації з Європейською Комісією по законопроекту, який вносить зміни до Закону України «Про ринок природного газу» з метою оцінки «сумісності законопроекту з відповідними положеннями *acquis* ЄС».

У випадку проведення Урядом України консультацій з Європейською Комісією по законопроекту відповідно до п. 6 та 7 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію застосовуються наступні дії: «Україна утримується від введення в дію актів, поданих на проведення консультацій, зазначених у пункті 5 та 6, до того, як Європейська Комісія завершить оцінювання сумісності законопроекту з відповідними положеннями *acquis* ЄС та у випадку, якщо Європейська Комісія дійшла висновку, що законопроект є несумісним із зазначеними положеннями *acquis* ЄС».

5. Висновок Комітету з питань інтеграції України з ЄС.

Законопроект «Про внесення змін до Закону України "Про ринок природного газу" щодо запровадження єдиного рахунку (квитанції) за сплату послуги з постачання та розподілу природного газу» (р.№ 3028 від 06.02.2020, н.д. Мінько С.А. та інші) **суперечить** праву Європейського Союзу та **потребує доопрацювання** з врахуванням висловлених зауважень Комітету.

Відповідно до пункту 5 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію Україна зобов'язана провести консультації з Європейською Комісією з метою оцінки сумісності законопроекту з відповідними положеннями права ЄС. Тому, **законопроект потребує отримання висновку від Європейської Комісії.**

Враховуючи вищезазначене, **необхідно відтермінувати розгляд** законопроекту до отримання відповідного висновку Європейської Комісії.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E0081548200
Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/85559 від 24.06.2020

117750